

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці II

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics

Науковий журнал

Випуск 1

Берегове 2022

„Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” засновано у листопаді 2021 р. та видається за рішенням Вченої ради Закарпатського угорського інституту імені Ф. Ракоці II.

Науковий журнал виходить два рази на рік.

*Рекомендовано до друку Вченою радою Закарпатського угорського інституту
ім. Ф. Ракоці II (протокол №5 від 28.06.2022 р.)*

Редакційна колегія:

Головний редактор:

Бачо Роберт – доктор економічних наук, професор (ЗУІ ім. Ф. Ракоці II, Україна).

Заступник головного редактора:

Пойда-Носик Ніна – доктор економічних наук, професор (ЗУІ ім. Ф. Ракоці II, Україна).

Відповідальний редактор:

Макарович Вікторія – кандидат економічних наук, доцент (ЗУІ ім. Ф. Ракоці II, Україна).

Члени редакційної колегії:

Орлов Ігор – доктор економічних наук, професор, академік Академії економічних наук України (ЗУІ ім. Ф. Ракоці II, Україна); *Кіш Єва* – доктор історичних наук, старший науковий співробітник (ЗУІ ім. Ф. Ракоці II, Україна); *Стойка Наталія* – кандидат економічних наук, доцент (ЗУІ ім. Ф. Ракоці II, Україна); *Лоскоріх Габріелла* – доктор філософії з обліку і оподаткування (ЗУІ ім. Ф. Ракоці II, Україна); *Внукова Наталія* – доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України (Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Україна); *Живко Зінаїда* – доктор економічних наук, професор (Львівський державний університет внутрішніх справ, Україна); *Коваленко Юлія* – доктор економічних наук, професор (Державний податковий університет, Україна); *Новіченко Людмила* – кандидат економічних наук, доцент (Національна академія статистики, обліку та аудиту, Україна); *Феньвеши Вероніка* – габілітований доктор наук з галузі економіки, доцент (Дебреценський університет, Угорщина); *Махова Рената* – габілітований доктор наук з галузі економіки, доцент (Університет Й. Шельє, Словачька Республіка); *Іллеш Балінт Чобо* – кандидат наук в галузі економіки, професор (Угорський університет аграрних наук та наук про життя, Угорщина); *Дунай Анна* – доктор філософії в галузі економіки, професор (Угорський університет аграрних наук та наук про життя, Угорщина); *Сас Левенте* – доктор філософії в галузі економіки, професор (Клузький університет імені Бабеша-Бойяї, Румунія).

УДК 330

А19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics : наук. журн. Вип. 1 (2022) / редкол. : Р. Бачо, Н. Пойда-Носик, В. Макарович [та ін.] ; Закарпат. угор. ін-т ім. Ф. Ракоці II – Берегове : ЗУІ, 2022. – 336 с. – Текст укр., анг., угор.

Науковий журнал „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” розрахований на науковців, докторантів, аспірантів, практиків та широкого кола читачів, які цікавляться проблематикою в галузі економічних наук.

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія KB №25089-15029Р від 08.11.2021 р.*

Друк наукового журналу здійснено за підтримки уряду Угорщини

Засновник наукового журналу:

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II.

Адреса: 90202 м. Берегове, пл. Кошути, буд.6.

Офіційний сайт наукового журналу:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

ISSN 2786-6734 (Print)

ISSN 2786-6742 (Online)

© Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, 2022

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics

Tudományos folyóirat

1. szám

Beregszász 2022

Az „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” tudományos folyóirat 2021-ben lett alapítva és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa határozata alapján jelenik meg.

A tudományos folyóirat évente kétszer jelenik meg.

*Kiadáshoz ajánlotta a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa
(2022. június 28-i 5. sz. jegyzőkönyv)*

Szerkesztőbizottság:

Főszerkesztő:

Prof. Dr. Bacsó Róbert – gazdaságtudományok nagydoktora, professzor (II. RFKMF, Ukrajna).

Főszerkesztő-helyettes:

Prof. Dr. Pojda-Noszik Nina - gazdaságtudományok nagydoktora, professzor (II. RFKMF, Ukrajna).

Felelős szerkesztő:

dr. Makarovics Viktória - gazdaságtudományos kandidátusa, docens (II. RFKMF, Ukrajna).

Szerkesztőbizottság:

Prof. Dr. Orlov Igor - gazdaságtudományok nagydoktora, professzor, az Ukrainai Közgazdaságtudományi Akadémia akadémikusa (II. RFKMF, Ukrajna); *Dr. Kiss Éva* - a történelemtudományok nagydoktora, professzor (II. RFKMF, Ukrajna); *dr. Sztojka Natália* - gazdaságtudományok kandidátusa, egyetemi docens (II. RFKMF, Ukrajna); *dr. Loszkorih Gabriella* - PhD (II. RFKMF, Ukrajna); *Prof. Dr. Vnukova Natália* - gazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Ukrajna érdemesült közgazdásza (Simon Kuznec Harkovi Nemzeti Gazdaságtudományi Egyetem, Ukrajna); *Prof. Dr. Zsivko Zinaida* - gazdaságtudományok nagydoktora, professzor (Lembergi Állami Belügyi Egyetem, Ukrajna); *Prof. Dr. Kovalenko Julia* - gazdaságtudományok nagydoktora, professzor, (Állami Adóegyetem, Ukrajna); *dr. Novicsenko Ljudmila* - gazdaságtudományok kandidátusa, docens, (Nemzeti Statisztikai, Számviteli és Könyvvizsgálói Akadémia, Ukrajna); *Dr. habil. Fenyves Veronika* - PhD, egyetemi docens (Debreceni Egyetem, Magyarország); *Dr. habil. Ing. Machová Renáta* - PhD, egyetemi docens (Selye János Egyetem, Szlovákia); *Prof. Dr. Illés Bálint Csaba* - CsC, egyetemi tanár (Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Magyarország); *Prof. Dr. Dunai Anna* - PhD, egyetemi tanár (Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Magyarország); *Prof. Dr. Szász Levente* - PhD, egyetemi tanár (Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Románia).

ETO 330

A19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics : tudományos folyóirat. 1. szám (2022) / szerkesztőbizottság: Bacsó Róbert, Pojda-Noszik Nina, Makarovics Viktória [és mások]. II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola. – Beregszász: II. RFKMF. 2022. – 336 oldal.

Az „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” tudományos folyóiratban a doktoranduszok, posztgraduális hallgatók, kutatók és gyakorlati szakemberek aktuális tudományos kutatásait tesszük közzé.

*A nyomtatott tömegtájékoztatási eszközök állami nyilvántartásba vételéről szóló igazolás száma
KB 25089-15029P 2021. november 8.*

A tudományos folyóirat megjelenését Magyarország Kormánya támogatta

Tudományos folyóirat alapítója:

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Cím: 90202, Beregszász, Kossuth tér 6.

A tudományos folyóirat hivatalos honlapja:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

ISSN 2786-6734 (Print)

ISSN 2786-6742 (Online)

ISSN 2786-6734 (Print)
ISSN 2786-6742 (Online)

**Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College
of Higher Education**

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics

Scientific journal

Volume 1

Berehove 2022

„Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” was founded in November, 2021 and is published by the decision of the Scientific Council of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.

The scientific journal is published twice a year.

Recommended for publication by the Scientific Council of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education (protocol No. 5 dated June 28, 2022)

Editorial board:

Editor-in-Chief:

Bacho Robert – Doctor of Economics, Professor (FR II THCHE, Ukraine).

Deputy Editor-in-Chief:

Poyda-Nosyk Nina – Doctor of Economics, Professor (FR II THCHE, Ukraine).

Managing Editor:

Makarowych Viktorija – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor (FR II THCHE, Ukraine).

Editorial Board Members:

Orlov Ihor - Doctor of Economics, Professor, Academician of the Academy of Economic Sciences of Ukraine (FR II THCHE, Ukraine); *Kish Yeva* - Doctor of Historical Sciences, Senior Researcher (FR II THCHE, Ukraine); *Stoyka Natalia* - Candidate of Economic Sciences, Associate Professor (FR II THCHE, Ukraine); *Loskorikh Gabriella* - PhD in Economics (FR II THCHE, Ukraine); *Vnukova Natalia* - Doctor of Economics, Professor, Honored Economist of Ukraine (Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Ukraine); *Zhyvko Zinaida* - Doctor of Economics, Professor (Lviv State University of Internal Affairs, Ukraine); *Kovalenko Yuliia* - Doctor of Economics, Professor (State Tax University, Ukraine); *Novichenko Liudmyla* - Candidate of Economic Sciences, Associate Professor (National Academy of Statistics, Accounting and Auditing, Ukraine); *Fenyves Veronika* - Habilitated Doctor of Sciences in Economics, Associate Professor (University of Debrecen, Hungary); *Makhova Renata* - Habilitated Doctor of Sciences in Economics, Associate Professor (J. Selye University, Slovak Republic); *Illés Bálint Csaba* - Candidate of Sciences in Economics, Professor (Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary); *Dunay Anna* - PhD in Economics, Professor (Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary); *Szász Levente* - PhD in Economics, Professor (Babeş-Bolyai University, Romania).

UDC 330

A19

Acta Academiae Beregsasiensis. Economics : scientific journal. Vol. 1 (2022) / editor. : R. Bacho, N. Poyda-Nosyk, V. Makarowych [and others]. – Berehove: FR II THCHE, 2022. – 336 p. – Text Ukrainian, English, Hungarian.

Scientific journal „Acta Academiae Beregsasiensis. Economics” intended for scientists, doctoral students, post-graduate students, practitioners and a wide range of readers who are interested in issues in the field of economic sciences.

*State registration certificate of a printed mass media
Series KB No. 25089-15029P dated November 8, 2021.*

The publication of the scientific journal is sponsored by the government of Hungary

The founder of the scientific journal is

Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.

Correspondence address: Kossuth sq.6, Berehove, Transcarpathian region, Ukraine, 90202

The official website of the scientific journal:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

ISSN 2786-6734 (Print)

ISSN 2786-6742 (Online)

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. НАЦІОНАЛЬНА ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Бачо Р., Потокі Г. Можливі напрямки стратегії економічного розвитку закарпатських територіальних громад, на прикладі Косинської ОТГ	13
Пасічник Ю. Оцінка економічного потенціалу агропромислового комплексу України	34
Вдовенко Н., Сіненок І., Дмитришин Р. Новітні підходи до забезпечення конкурентоспроможності через організаційний механізм регулювання сільського та рибного господарства в умовах надзвичайних викликів	48
Лучик С., Лучик В. Дистанційна праця: проблеми мотивації	60
Немеш З. Впровадження моделі економіки замкненого циклу в практику Китаю	70
Сінгх М.-К., Саркозі Х., Сінгх С.-К., Земан З. Вплив українсько-російської війни на світову торгівлю та економічний розвиток: емпіричне дослідження	80
Амброзі М. Окремі економічні та етичні аспекти пандемії COVID-19	93
Дьюрварі-Тумпек Г., Кендерфі М. Перешкоди та можливості для реінтеграції на ринку праці матерів з малолітніми дітьми з позиції консультантів	101
Варга А.-І. Стан та напрями розвитку управління людськими ресурсами в державному секторі	115
Барчіова А., Балінтарова М., Махова Р. Чи зростання інвестицій в НДДКР збільшує реєстрацію академічних патентів?	123
Феєш Н. Від кризи до кризи – минуле десятиріччя української економіки	134
Вітез-Дургула Ю., Потокі Л. Інновації в охороні здоров'я	147
Юринець З., Юринець Р. Соціально-психологічний клімат молодіжного стартап-підприємництва в умовах стратегічного розвитку інновацій	161

РОЗДІЛ 2. ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА

Внукова Н., Деркач Д. Визначення достатності депозитних ресурсів банків для забезпечення розвитку технологій індустрії 4.0	171
Максім Дьюрдьне Нодь Т., Варга В. Аналіз державного боргу на основі довгих часових рядів, тенденцій та прогнозів	181
Короші Л. –І., Максім Дьюрдьне Нодь Т. Особливості пенсійних систем різних країн	190
Заславська О. Аналіз маркетингової комунікаційної політики у банківських установах України	204
Бєлобородова М., Бессонова С., Бессонова А. Моніторинг стійкості малого та середнього бізнесу в регіонах України на основі ресурсного підходу	218
Сабо Б., Глеш Б.-Ч., Потокі Л. Дослідження майнового та фінансового стану, рівня доходності будівельної галузі Угорщини: регіональне порівняння	229

РОЗДІЛ 3. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Хомін П. Ілюзії як профанація облікової теорії	243
Кіш Є. «Божественна пропорція» Луки Пачолі - розвиток бухгалтерської науки в Італії	253
Орлов І. Організація бухгалтерського обліку в умовах цифровізації економіки	264
Толмейнер Г., Гашпар Ш., Земан З. Моделювання звітної діяльності	274
крановиробничої організації	
Лоскоріх Г., Перчі О. Особливості оподаткування ІТ-індустрії: регіональний аспект (на прикладі Закарпаття)	283
Пойрок О. Питання розподілу накладних витрат - практика готельної індустрії Угорщини	296
Худавердієва В. Особливості оподаткування суб'єктів туристичної діяльності в Україні через COVID-19	311
Резолюція III Міжнародної науково-практичної конференції "Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів"	325
Загальні вимоги до оформлення рукописів	332

TARTALOM

1.FEJEZET. NEMZETI ÉS REGIONÁLIS GAZDASÁG

Bacsó R., Pataki G. , A kárpátaljai kistérségek gazdaságfejlesztési stratégiájának lehetséges irányai, kiemelten a Mezőkaszonyi Kistérség példáján	13
Paszicsnik J. Ukraina agráripari komplexumának gazdasági potenciáljának felmérése	34
Vdovenko N., Szinenok I., Dmitrisin R. A versenyképesség biztosításának legújabb megközelítései a mezőgazdaság és a halászat szabályozásának szervezeti mechanizmusán keresztül rendkívüli kihívások közepette	48
Lucsik Sz., Lucsik V. Távmunka: motivációs problémák	60
Nemes Zs. A körkörös gazdasági modell megvalósítása a kínai gyakorlatban	70
Singh M.-K., Sárközy H., Singh S.-K., Zéman Z. Az ukrán-orosz háború hatása a világkereskedelemre és a gazdasági fejlődésre: empirikus kutatás	80
Ambrozy M. A COVID-19 világjárvány bizonyos gazdasági és etikai vonatkozásai	93
Győrvári -Tumpek G., Kenderfi M. Kiskorú gyermekes anyák munkaerő-piaci reintegrációjának akadályai és lehetőségei tanácsadói pozícióból	101
Varga A.-I. Az emberi erőforrás menedzsment helyzete és fejlesztési irányai a közszférában	115
Barcziová A., Bálintová M., Machová R. A K+F-be való növekvő befektetések növelik-e az akadémiai szabadalmak regisztrációját?	123
Fejes N. Válságból válságba – az Ukrán gazdaság előző évtizede	134
Vitéz-Durgula Ju., Pataki L. Innováció az egészségipar területén	147
Jurinetsz Z., Jurinetsz R. A fiatalok induló vállalkozásának szociálpszichológiai klímája a stratégiai innovációs fejlesztés körülményei között	161

2. FEJEZET. PÉNZÜGY ÉS BANK

Vnukova N., Derkács D. A bankok betéti forrásainak megfelelőségének meghatározása az ipar 4.0 technológiák fejlesztésének biztosításához	171
Makszim Györgyné Nagy T., Varga B. Az államadósság elemzése hosszú idősorok alapján, trendek és előrejelzések	181
Körössy L.-I., Makszim Györgyné Nagy T. Nemzetközi nyugdíjkörkép, avagy különböző országok nyugdíjrendszerének sajátosságai	190
Zászlávszka O. Marketingkommunikációs politika elemzése Ukraina bankintézeteiben	204
Beloborodova M., Bessonova S., Bessonova A. A kis- és középvállalkozások fenntarthatóságának nyomon követése Ukraina régióiban az erőforrás megközelítés alapján	218
Szabó B., Illés B.- Cs, Pataki L. A vagyon, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzet vizsgálata az építőiparban Magyarországon regionális összehasonlításban	229

3. FEJEZET. SZÁMVITEL ÉS ADÓÜGY

Homin P. Az illúziók mint a számviteli elmélet profanizálása	243
Kiss É. Luca Pacioli „Isteni aránya” – a számviteltudomány fejlődése Olaszországban	253
Orlov I. A számvitel szervezése a gazdaság digitalizálásának körülményei között	264
Thalmeiner G., Gáspár S., Zéman Z. Darugyártó szervezet jelentési tevékenységének modellezése	274
Loszkorih G., Pércsi O. Az adózás jellemzői az IT-iparban: Kárpátaljai regionális szempontok	283
Pajrok A. Általános költségek felosztásának kérdésköre - a Magyar szállodaipar gyakorlata	296
Hudaveryieva V. A turisztikai tevékenységű vállalkozások adóztatásának sajátosságai Ukrajnában a COVID-19 miatt	311
"A számvitel és pénzügy tudományok hatása a gazdasági folyamatok fejlődésére" című III. Nemzetközi Gazdaságtudományi Konferencia zárónyilatkozata	325
Publikációs követelmények	332

CONTENT

CHAPTER 1. NATIONAL AND REGIONAL ECONOMY

Bacho R., Potoki H. Possible directions of the economic development strategy for Trabscarpathan unifield territorial community (on the example of Kosson)	13
Pasichnyk Y. Assessment of the economic potential of Ukraine's agribusiness sector	34
Vdovenko N., Sinenok I., Dmytryshyn R. New approaches to ensuring competitiveness through the organizational mechanism of regulating agriculture and fisheries in the conditions of emergency challenges	48
Luchyk S., Luchyk V. Remote work: problems of motivation	60
Nemesh Z. Implementation of the circular economic model in the Chinese practice	70
Singh M.-K., Sárközy H., Singh S.-K., Zéman Z. Impact of Ukraine-Russia war on global trade and development: an empirical study	80
Ambrozy M. Some economic and ethical aspects of the COVID-19 pandemic	93
Győrvári-Tumpek G., Kenderfi M. Barriers and opportunities for the labour market reintegration of mothers with young children from a counsellor's perspective	101
Varga A.-I. The state and development directions for human resources management in the public sector	115
Barcziová A., Bálintová M., Machová R. Does Rising R&D Investments Increase the Academic Patent Registration	123
Fejes N. From crisis into crisis – the previous decade of Ukraine's economy	134
Vitéz-Durgula Ju., Pataki L. Innovation in the healthcare industry	147
Yurynets Z., Yurynets R. Social and psychological climate of youth startup entrepreneurship in the conditions of strategic development of innovation	161

CHAPTER 2. FINANCE AND BANKING

Vnukova N., Derkach D. Determining the adequacy of banks deposit resources to ensure the development of industry 4.0 technologies	171
Makszim Györgyné Nagy T., Varga B. Analysis of public debt based on long time series, trends and forecasts	181
Körössy L.-I., Makszim Györgyné Nagy T. Peculiarities of the pension systems in different countries	190
Zaslavska O. Analysis of marketing communication policy in banking institutions of Ukraine	204
Bieloborodova M., Bessonova S., Bessonova A. Monitoring the sustainability of small and medium business in the regions of Ukraine based on the resource approach	218
Szabó B., Illés B.- Cs, Pataki L. Examination of the property, financial and profitability situation in the construction industry in Hungary: regional comparison	229

CHAPTER 3. ACCOUNTING AND TAXATION

Khomyn P. Ya. Illusions as a profanation of accounting theory	243
Kish E. Luca Pacioli's "Divine Proportion" - the development of accounting science in Italy	253
Orlov I.V. Organization of accounting in conditions of digital economy	264
Thalmeiner G., Gáspár S., Zéman Z. Modeling of the reporting activities of a crane manufacturing organization	274
Loskorikh G., Perchi O. Taxation features of the IT industry: regional aspect (on the Transcarpathia example)	283
Pajrok A. Issue of allocation of overheads - the practice of the Hungarian hotel industry	296
Khudaverdiyeva V.A. Taxation peculiarities of tourism activity in Ukraine due to COVID-19	311
Resolution of the 3rd International Scientific and Practical Conference "The impact of accounting and finance on the development of economic processes"	325
General requirements for manuscripts	332

DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2022-1-219-229>
UDC 658.1(477)

Mariia BIELOBORODOVA

Ph.D. (Economics), Associate Professor,

Dnipro University of Technology «Dnipro Polytechnic», Dnipro, Ukraine

ORCID ID: 0000-0001-8329-7679

Svitlana BESSONOVA

Ph.D. (Economics), Professor,

Priazovsky State Technical University, Mariupol, Ukraine

ORCID ID: 0000-0003-4938-3375

Anna BESSONOVA

Ph.D. student (Economics), Assistant,

Priazovsky State Technical University, Mariupol, Ukraine

ORCID ID: 0000-0003-4747-1187

MONITORING THE SUSTAINABILITY OF SMALL AND MEDIUM BUSINESS IN THE REGIONS OF UKRAINE BASED ON THE RESOURCE APPROACH

Анотація. Особливості малого та середнього бізнесу в Україні вимагають комплексного підходу до управління стійкістю, який передбачає врахування позицій ключових стейкхолдерів та їх ресурсного внеску в бізнес-діяльність. Основним орієнтиром у забезпеченні сталості є виявлення та сканування соціальних вимог, а також адекватне та своєчасне реагування на запити зацікавлених сторін. Метою дослідження є моніторинг рівня дисбалансу обміну ресурсами між малим і середнім бізнесом та його ключовими стейкхолдерами в регіонах України. У дослідженні використовувалися такі методи: опитування фокус-груп, статистичне узагальнення, кореляційно-регресійний аналіз, лінійне моделювання, графічний метод. За результатами моделювання ресурсної взаємодії малого та середнього бізнесу з основними стейкхолдерами побудовано вектори «ідеальної» та «реальної» структури ресурсообміну. Різниця в структурах цих векторів відображає незбалансованість існуючого обміну ресурсами в системі, яка може бути виражена коефіцієнтом незбалансованості. Чим менше значення цього коефіцієнта, тим більш збалансований обмін ресурсами. Доведено, що малий бізнес має підвищену потребу в міцних особистих стосунках з місцевою громадою та владою. Для компаній важливо визначити важливість зацікавлених сторін відповідно до їх внеску ресурсів. Для формування стратегії стійкості необхідно зрозуміти, яка з груп стейкхолдерів вносить найбільший внесок у дисбаланс між «ідеальною» та «реальною» структурою обміну ресурсами. Дослідження показує, що соціальна відповідальність важлива не лише для внутрішньої політики суб'єкта господарювання, а й при взаємодії із зовнішнім середовищем, із зацікавленими сторонами, як приватними, так і державними, бізнес-партнерами. Лише відповідальність за свою та партнерську діяльність на кожному етапі комунікації може гарантувати подальшу синергію результатів. Регіональні особливості процесів суспільного розвитку потребують відповідних заходів адміністративного регулювання, спрямованих на створення належних умов для стимулування соціальної активності малого та середнього бізнесу. Основним напрямком розробки сучасної стратегії регіонального розвитку є пріоритет суспільних потреб.

Ключові слова: стейкхолдери, стійкість, соціальна відповідальність, управління бізнесом, обмін ресурсами.

JEL Classification: L29, M14.

Absztrakt. Az ukrainai kis- és középvállalkozások sajátosságai megkövetelik a fenntarthatósági menedzsment átfogó ismeretét, amely magában foglalja a kulcsfontosságú érdekeltek pozícióinak és az üzleti tevékenységekhez való erőforrás-hozzájárulásának figyelembevételét. A fenntarthatóság biztosításának fő irányvonala a társadalmi követelmények azonosítása és átvilágítása, valamint az érdekeltek kérésének megfelelő és időben történő reagálása. A tanulmány célja a kis- és középvállalkozások, valamint kulcsfontosságú érintetteik közötti erőforrás-csere egyensúlyhiányának nyomon követése Ukrajna régióiban. A kutatás az alábbi módszereket alkalmazta: fókuszcsoportos felmérés, statisztikai általánosítás, korreláció-regresszió elemzés, lineáris modellezés, grafikus módszer. A kis- és középvállalkozások erőforrás-kölcsönhatásainak a fő érintettekkel való modellezésének eredményei alapján megszerkesztették az „ideális” és a „valós” erőforráscsere-struktúra vektorait. Ezen vektorok szerkezetének különbsége a rendszerben meglévő erőforráscsere egyensúlyhiányát tükrözi, amelyet az egyensúlyi együtthatóval fejezhetünk ki. Minél kisebb ennek az együtthatónak az értéke, annál kiegyenlítőbben van az erőforrások cseréje. Bebizonyosodott, hogy a kisvállalkozásoknak fokozottan van szükségük erős személyes kapcsolatokra a helyi közösségekkel és hatóságokkal. Fontos, hogy a vállalatok a stakeholders jelentőségét az erőforrásokhoz való hozzájárulásuk alapján határozzák meg. A fenntarthatósági stratégia megfogalmazásához meg kell érteni, hogy az érdekeltek csoportok közül melyik járul hozzá leginkább az „ideális” és a „valós” erőforráscsere-struktúra közötti egyensúlyhiányhoz. A tanulmány azt mutatja, hogy a társadalmi felelősségvállalás nemcsak a gazdálkodó egység belső politikája szempontjából fontos, hanem a külső környezettel, a magán- és állami érdekeltek felekkel, üzleti partnerekkel való interakció során is. Csak a saját és a partner tevékenységéért való felelősség garantálhatja a kommunikáció minden szakaszában a további eredmények szinérijáját.

Kulcsszavak: érintettek, fenntarthatóság, társadalmi felelősségvállalás, üzletvezetés, erőforráscsere.

Abstract. The features of small and medium business in Ukraine require an integrated approach to sustainability management, which includes taking into account the positions of key stakeholders and their resource contribution to business activities. The main guideline in sustainability provision is the detection and scanning of social requirements, as well as adequate and timely response to the stakeholders' requests. The purpose of the research is to monitor the level of imbalance of resource exchange between small and medium business and its key stakeholders in the regions of Ukraine. The following methods were used in the research: focus groups survey, statistical generalization, correlation-regression analysis, linear modeling, and graphical method. Based on the results of modeling the resource interaction of small and medium business with the main stakeholders, the vectors of the "ideal" and "real" resource exchange structure were constructed. The difference in the structures of these vectors reflects the imbalance of the existing resource exchange in the system, which can be expressed by the ratio of imbalance. The smaller the value of this ratio, the more balanced is resource exchange. It is proved that small businesses have an increased need for strong personal relationships with the local community and authorities. It is important for companies to identify the importance of stakeholders according to their resource contribution. To form a strategy of sustainability it is necessary to understand which of the stakeholders' groups make the greatest contribution to the imbalance between the "ideal" and "real" resource exchange structure. The study shows that social responsibility is important not only for the internal policy of the business entity, but also when interacting with external environment, with stakeholders, both private and government, business partners. Only a responsibility for own and partner activities at each stage of communication can guarantee further synergy of results. Regional features of social development processes require appropriate measures of administrative regulation aimed at creating appropriate conditions for stimulating the social activity of small and medium businesses. The main direction of development of the modern regional development strategy is the priority of public needs.

Keywords: stakeholders, sustainability, social responsibility, business management, resource exchange.

Formulation of the problem. As a result of the current socio-economic situation, scientists, economists and managers are largely interested in the problem of deep understanding of corporate social responsibility within the framework of a stakeholder approach. Also, the scope of their interests includes the development of effective methods and tools for stakeholder management, the study of complex measures to implement the model of socially responsible business behavior. Stakeholder theory has evolved significantly in recent years. Stakeholder management is based on the processes of establishing links, developing relationships and maintaining effective interaction between business entities and key stakeholders. Stakeholder groups that directly or indirectly affect business operations may not interact with each other, but they influence as an informal coalition.

In a competitive market environment, it becomes obvious that it is necessary to study and analyze the influence of stakeholders on the activities of a particular business entity. The main goal of identifying stakeholders and forming aggregated stakeholder types is to strengthen the social responsibility of organizations and improve its quality and, as a result, increase financial results.

Analysis of recent studies and publications. A significant contribution to the development of certain aspects of stakeholder relationship management, which determine its theoretical and methodological basis, was made by such foreign scientists: F. Ackermann, C. Eden [1], H. Aguinis, I. Villamor, K.P. Gabriel [2], R. Borghesi, H. Houston, S. Naranjo [3], A. B. Carroll, A. K. Buchholtz [4], S. Draper [6], O. Farooq, D.E. Rupp, M. Farooq [7], A. Fletcher, J. Guthrie, P. Steane, G. Roos, S. Pike [8], A.O. Laplume, K. Sonpar, R.A. Litz [11], R.K. Mitchell, B.R. Agle, D.J. Wood [12], M. Sciarelli, M. Tani [14] etc. At the same time, it can't be said that the issue of stakeholder analysis is new for Ukrainian science, O. V. Nagornova investigated theoretical issues and applied aspects of stakeholder diagnostics [13], Yu. Sharov, I. Chikarenko, T. Mamatova [15] considered tools for analyzing stakeholders in the activities of administrative authorities and local governments; in the work of Huseva O.Yu., Voskoboeva O.V., Khlevitskaya T.B. [9] study about transforming a company from one that focuses on the requirements of suppliers to one that builds its activities depending on the needs of the consumer. Scientists have determined the content and place of the theory of stakeholders in the system of views on the business entity, formulated its basic concepts, and quite widely covered the issues of determining the main stakeholders and the range of their interests. At the same time, the insufficient development of the theoretical point of this theory and approaches to its practical application today still leaves space for discussion, which determined the focus of the research, its purpose and objectives.

Formulation of the goals of the article. The purpose of the research is to monitor the level of imbalance of resource exchange between small and medium business and its key stakeholders in the regions of Ukraine. The following methods were used in the research: focus groups survey, statistical generalization, correlation-regression analysis, linear modeling, and graphical method.

Presentation of the main material of the study. Social responsibility today is not only a global fashion, but also a long-term trend in the politics of modern business organizations, reflecting the emergence of a new type of social policy, led not only by

government, but also by international and business structures. Accordingly, in the new institutional environment, the concept of social policy has also received a broader interpretation, including not only the state guarantee of the social rights of citizens, but also the requirements for more active involvement of business in social policy. Given this, the social responsibility of business entities has become the conceptual and ideological basis for a new type of social policy.

An important stage in the implementation of the stakeholder approach is the identification of the main stakeholders of the business, then the prediction and minimization of risks that may be caused by the non-fulfilment of the interests of certain participants.

The specifics of small and medium businesses require an integrated approach to managing social responsibility from the perspective of key stakeholders. An integrated approach implies that the focus of social responsibility is shifted to understanding the needs of stakeholders. The main guideline here is the identification and scanning of social requirements, as well as an adequate and timely response to stakeholder requests. An integrated approach considers the concept of social responsibility as a tool for gaining legitimacy, authority and prestige.

Suppose, that small businesses in Ukraine (on the example of the Dnipropetrovsk region) and foreign countries still focus on several key issues of social responsibility, and this focus is manifested in solving local problems. Small businesses are characterized by “quiet” responsibility, that is, the emphasis is on a specific business domain and key stakeholders, and not on the disclosure of non-financial indicators for a wide range of stakeholders, which are relevant, for example, for large transnational corporations or other corporate structures. Small businesses face the “paradox of corporate social responsibility” and are often unable to integrate relevant benefits.

Table 1, based on a review of studies, formalizes some features of domestic regional and foreign practice of social responsibility in small business. The choice of specific forms of social responsibility depends on the analysis of social problems at different levels, on the capabilities, purposes and scale of the business. In addition, it is important to note that in order to support and increase the competitiveness of small businesses, the choice of forms of social investment is important.

The interests of the main stakeholders of the company can be aligned based on a procedure called Pareto-optimality, since stakeholder expectations can be represented as multiple optimization problems – in other words, there is no best solution in all parameters, but there is the best available. Pareto-optimal balance means that it is impossible to increase the utility of one group of stakeholders without decreasing the utility of another group. Pareto-optimal balance should be on the possible utility curve.

Therefore, having achieved Pareto-optimal balance in the process of mutual agreements and compromises, where the established relationships are acceptable to both sides, these stakeholder groups can work with the company for a long period and get effective results. As a result, the interests of the company and all stakeholder groups will be aligned.

Table 1.
**Comparative characteristics of the social responsibility
of small and medium businesses**

Elements of social responsibility of small business	Regional practice in Ukrainian regions	International practice
The prevailing vector	Personnel development, domestic investment. Stimulating charitable and volunteer activities of own employees. Lack of environmental and economic motives, low operational indicators do not bring visible benefits from the introduction of socially responsible behavior	Europe: local environmental investment, “smart” social innovation and investment. USA: support of external charitable actions, work with internal stakeholders. Developing countries: poverty reduction, investment in education and development of staff and business (humanitarian component)
Aspects of impact on stake-holders	Due to the effectiveness and responsibility of the company (quality of services and products). By creating a positive image of the company.	Equal importance of social responsibility for both internal and external environment of the company. There is a positive impact of social responsibility on the operating results of the business.
Social responsibility policy	Stereotypical thinking and the lack of administrative apparatus leads to weak effects from the introduction of social responsibility. Social responsibility policy depends on the personal features and interests of entrepreneurs.	Support and uniform requirements at the government level, there are common standards, business culture is formed around socially responsible forms of doing business.
Similar features	The “paradox of corporate social responsibility”: is small and medium-sized businesses able to integrate the benefits of corporate social responsibility? Lack of technology, managerial experience, financial resources to realize the possibility of long-term benefits from social responsibility for both the internal environment of the organization and for its external component.	

Note: Compiled by Draper (2000) [6].

In order for an organization to effectively build and implement a strategy for a specific stakeholder group, it first needs to understand which other groups contribute the most to the imbalance.

To do this, we can subtract from each other the elements symmetrical to the main diagonal from the satisfaction matrix. The resulting items will reflect the differences in satisfaction with the exchange of resources between groups. Note that these differences (their absolute value) will be indicators of the imbalance in the exchange of resources. If all satisfactory situations were equal (if there were fewer of them), both resource exchange structures would coincide [10].

The imbalance ratio indicates the imbalance of the resource exchange of this fixed group with others. The lower the value of this ratio for a group, the more balanced its resource exchange with others, and vice versa. In order for a small business to effectively build and implement a strategy for this group of stakeholders, it is necessary, first of all, to understand which other groups make the greatest contribution to the imbalance.

To do this, in the satisfaction matrix, you can subtract from each other the elements that are symmetrical relatively to the main diagonal. The received elements will reflect the differences in satisfaction with the resource exchange of groups among themselves. Note that it is these differences (their absolute value) that will be indicators of resource exchange imbalance.

In order for a resource exchange to be effective for both sides, it is necessary that the stakeholders be equally satisfied with the resources they receive.

On the other hand, the interaction will be effective for both sides if neither of them wants to change anything in the existing relationship. Such relations will be called balanced.

Under the balance of relations should be understood such a state in which neither the business nor the stakeholders want to change something in them. And since there is no need to change anything in the relationship, it means that mutual requests are satisfied enough.

The balance state is Pareto-optimal. If a business establishes balanced relations with all groups of its stakeholders, then this will mean that the relations are effective and the business is socially responsible.

The practical application of the described method for determining the significance of stakeholder groups of socially responsible small and medium businesses was tested on the example of the Dnipropetrovsk region.

To improve the reliability of the data obtained, stakeholders from the external environment of small businesses in the region were involved in the assessment process: representatives of the public organizations, regional businesses, regional regulatory and executive authorities, as well as representatives of the scientific staff of such major universities in Dnipro as NTU "Dnipro Polytechnic", Oles Honchar DNU, University of Customs and Finance. As a result, the following results were obtained (tables 2-5).

Based on the initial data presented in the tables, the vector of the structure of the real resource exchange (1) and the vector of the structure of the "ideal" resource exchange (2) were calculated:

$$1) \quad X^P = (0,139; 0,126; 0,090; 0,160; 0,075; 0,145; 0,171; 0,094) \quad (1)$$

$$2) \quad X^u = (0,130; 0,124; 0,084; 0,178; 0,070; 0,159; 0,161; 0,095) \quad (2)$$

The difference in structures indicates the imbalance of the existing resource exchange in this system.

At the same time, the relative difference for each coordinate (the imbalance coefficient) indicates an imbalance in the resource exchange of this fixed group with others.

The lower the value of this coefficient for a group, the more balanced its resource exchange with others, and vice versa. For small businesses in the Dnipropetrovsk region, the following coefficients are calculated (table 5).

Table 2.
“Ideal” structure of resource exchange between small business and its stakeholders in the Dnipropetrovsk region

Stakeholder groups	Business entity	Custo-mers	Emplo-yees	Govern-ment authorities	Exter-nal part-ners	Business environ-ment	Local commu-nity	Others
Business entity	0	0,21	0,26	0,11	0,28	0,15	0,12	0
Customers	0,14	0	0,16	0,07	0,21	0,19	0,16	0,1
Employees	0,26	0,07	0	0,06	0,09	0,07	0,04	0,07
Government authorities	0,24	0,16	0,18	0	0,18	0,22	0,24	0,27
External partners	0,03	0,07	0,15	0,06	0	0,05	0,11	0,09
Business environment	0,25	0,22	0,08	0,22	0,08	0	0,19	0,18
Local community	0,08	0,18	0,1	0,31	0,14	0,17	0	0,29
Others	0	0,09	0,07	0,17	0,02	0,15	0,14	0
y_j	1	1	1	1	1	1	1	1

Note: compiled by the authors

Table 3.
Satisfaction with resource exchange between small business and its stakeholders in Dnipropetrovsk region

Stakeholder groups	Business entity	Custo-mers	Emplo-yees	Govern-ment authoritie-s	Exter-nal part-ners	Business environ-ment	Local commu-nity	Others
Business entity	0	0,75	0,8	0,67	0,81	0,51	0,85	0
Customers	0,64	0	0,76	0,64	0,78	0,49	0,81	0,75
Employees	0,72	0,71	0	0,58	0,7	0,55	0,84	0,72
Government authorities	0,53	0,65	0,57	0	0,64	0,52	0,61	0,71
External partners	0,84	0,69	0,83	0,61	0	0,64	0,79	0,65
Business environment	0,58	0,54	0,59	0,65	0,61	0	0,67	0,68
Local community	0,67	0,73	0,75	0,74	0,72	0,76	0	0,75
Others	0	0,7	0,71	0,66	0,69	0,65	0,71	0

Note: compiled by the authors

Table 4. “Real” structure of resource exchange between small business and its stakeholders in Dnipropetrovsk region

Stakeholder groups	Business entity	Customers	Employees	Government authorities	External partners	Business environment	Local community	Others
Business entity	0	0,23	0,28	0,11	0,31	0,13	0,14	0
Customers	0,14	0	0,17	0,07	0,22	0,16	0,18	0,1
Employees	0,3	0,07	0	0,05	0,09	0,07	0,05	0,07
External partners	0,2	0,16	0,14	0	0,16	0,2	0,2	0,27
Business environment	0,04	0,07	0,17	0,05	0	0,06	0,12	0,08
Local community	0,23	0,18	0,07	0,21	0,07	0	0,18	0,17
Others	0,08	0,19	0,1	0,34	0,14	0,22	0	0,3
External partners	0	0,09	0,07	0,17	0,02	0,17	0,14	0

Note: compiled by the authors

Table 5. The coefficients of imbalance in the resource exchange of small business and its stakeholders

Groups	Business entity	Customers	Employees	Government authorities	External partners	Business environment	Local community	Others
k_i	0,068	0,014	0,071	0,099	0,070	0,086	0,067	0,012

The table below shows that the highest imbalance rate was obtained for the “Government authorities” group.

In this study, a correlation-regression analysis of the dependence of the coefficient of imbalance of resource exchange between small businesses and the stakeholder group “Government authorities” on the total amount of funding for regional target programs for small and medium business development during 2015-2021 (table 6).

To identify the best prediction for each constructed model, characteristics and main estimates were determined.

A comparative evaluation of the regression equations was carried out by the values of the adjusted coefficient of determination R^2 , forecast error, standard errors of the regression coefficients, and also by the values of the sum of squares of the remains.

Also, in the research, confidence intervals of the forecast (rather narrow) were obtained, which indicates the accuracy of the models.

Table 6.
Initial data for the analysis of the dependence of the imbalance of resource exchange and the total cost of stimulating small business

Period	Dnipropetrovsk region	
	Total costs of regional target programs to support small and medium businesses in prices of 2021, thousand UAH	Unbalance ratio for the group "Government authorities"
2015	3 378	0,026
2016	3 210	0,032
2017	3 034	0,051
2018	2 971	0,055
2019	2 865	0,022
2020	3 201	0,070
2021	2 997	0,099

Note: compiled on the basis of the Development Programs for small and medium-sized enterprises in the Dnipropetrovsk region (2021) [5]

Forecasting has the form of a polynomial dependence of the second degree. Because changes in the estimated level of imbalance can have delayed effects, modeling was performed at different time intervals, namely without time lag and lag indicators at 1 and 2 years to determine the most significant impact.

The dependence equation will have the form of a polynomial of the second degree:

$$y = ax^2 + bx + c \quad (3)$$

where $c > 0$ is a constant level of imbalance, independent of the level of small business financing, and $a < 0$, the branches of the parabola are directed downwards, as increasing the level of stimulation of small business leads to reduce the level of imbalance in the group "Government authorities".

Correlation analysis for the Dnipropetrovsk region showed that the closest relationship between the studied indicators is observed in the presence of a time lag of 1 year ($R=0,69$).

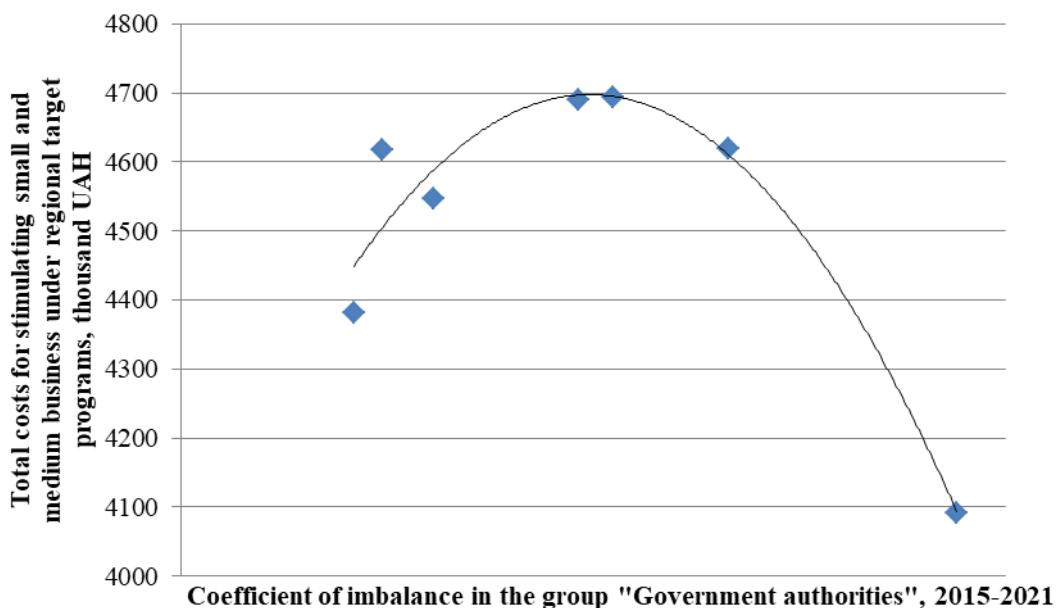
In the study of correlations without a time lag, the correlation coefficient was 0,32, and with a time lag of 2 years, the correlation coefficient was 0,53.

Thus, the most adequate model describing the dependence under study is a model with a time lag of 1 year. The model with a time lag of 1 year has the form:

$$y = -16470x^2 + 7650,41x + 3804,52 \quad (4)$$

The coefficients of determination for the obtained regression model $R^2=0,48$ has a significance level $\alpha = 0,03$, hence the reliability of the model $\gamma = 1 - \alpha = 0,97$. Thus, with an error probability of no more than 0,03, the regression equation has a reduced form. At the same time, the level of significance of the model parameters indicates the reliability of certain coefficients. The calculated value of the Fisher criterion $T_{\text{calcul}} = 19,3$ is greater than the critical value $T_{\text{crit}} = 2,95$, so the regression equation is statistically significant and can be used for forecasting.

Its graphical interpretation is shown in graph.

Fig 1. Dependence of the imbalance coefficient for the group “Government authorities” on the amount of funding of targeted regional programs to stimulate small and medium businesses (time lag 1 year)

As you can see, according to the above chart, an increase in the amount of funding for targeted regional programs to stimulate small and medium businesses leads increasing in the imbalance of resource exchange between small businesses and government authorities up to 4,700 thousand UAH per year. A significant effect on reducing the level of imbalance is achieved after passing this level.

Conclusions. The study shows that social responsibility is important not only for the internal policy of the business entity, but also when interacting with external environment, with stakeholders, both private and government, business partners. Only a responsibility for own and partner activities at each stage of communication can guarantee further synergy of results.

Regional features of social development processes require appropriate measures of administrative regulation aimed at creating appropriate conditions for stimulating the social activity of small and medium businesses. The main direction of development of the modern regional development strategy is the priority of public needs.

References

1. Ackermann, F., Eden, C. (2011). Strategic management of stakeholders: Theory and practice. *Long range planning*, 44(3), 179-196.
2. Aguinis, H., Villamor, I., Gabriel, K.P. (2020) Understanding employee responses to COVID-19: A behavioral corporate social responsibility perspective. *Management Resources*, 18, 421–438.
3. Borghesi, R., Houston, H., Naranjo, S. (2014) Corporate socially responsible investments: CEO altruism, reputation and shareholder interests. *J. Corporate Finance*, 26, 164–181
4. Carroll, A. B., Buchholtz, A. K. (2014) Business and society: Ethics, sustainability, and stakeholder management. Nelson Education.

5. Dnipro ODA (2021) Perelik rehionalnykh tsilovykh prohram ... [Dnipro Regional State Administration (2021) List of regional target programs]. Retrieved from: https://adm.dp.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/perelik_RP_stanom_na_2602_2021.pdf [in Ukrainian].
6. Draper S. (2000) Corporate Nirvana. Is the future socially responsible? London: Industrial Society.
7. Farooq, O., Rupp, D.E., Farooq, M. (2017) The multiples pathways through which internal and external corporate social responsibility influence organizational identification and multifoci outcomes: The moderating role of cultural and social orientations. *Academy of Management Review*, 60, 954–985.
8. Fletcher, A., Guthrie, J., Steane, P., Roos, G., Pike, S. (2003). Mapping stakeholder perceptions for a third sector organization, *Journal of Intellectual Capital*, 4(4), 505-527.
9. Husyeva, O. YU., Voskoboyeva O. V., Khlevytska T. B. (2020) Sotsialna vidpovidalnist biznesu: navchalnyy posibnyk. Kyiv. Derzhavnyy universytet telekomunikatsiy [in Ukrainian].
10. Kaplan, R.S., Norton, D.P. (1992) The Balanced Scorecard – measures that drive performance. *Harvard Business Review*, 71–79.
11. Laplume, A.O., Sonpar, K., Litz, R.A. (2008). Stakeholder theory: Reviewing a theory that moves us, *Journal of Management*, 34 (6), 1152-1189
12. Mitchell, R.K., Agle, B.R., Wood D.J. (1997) Toward a theory of stakeholder identification and salience: Defining the principle of who and what really counts. *The Academy of Management Review*, vol. 22, (4),853-886.
13. Nahornova, O. V. (2018) Korporatyvna sotsialna vidpovidalnist v upravlinni trudovymy resursamy. Visnyk Volynskoho instytutu ekonomiky ta menedzhmentu, vol. 20. 207-214. [in Ukrainian].
14. Sciarelli, M., Tani, M. (2013) Network Approach and Stakeholder Management. *Business Systems Review*, vol. 2 (2).
15. Sharov, Y. U., Chikarenko, I., Mamatova, T. (2012) Kontseptualno-metodolohichni polozhennya, pidkhody ta modeli realizatsiyi kontseptsiyi New Public Management. Kyiv, NADU [in Ukrainian].

УДК 330

А19

Acta Academiae Berengasiensis. Economics : наук. журн. Вип. 1 (2022) / редкол. : Р. Бачо, Н. Пойда-Носик, В. Макарович [та ін.] ; Закарпат. угор. ін-т ім. Ф. Ракоці II. – Берегове : ЗУІ, 2022. – 336 с. – Текст укр., анг., угор.

ISSN 2786-6734 (Print)

ISSN 2786-6742 (Online)

Науковий журнал „Acta Academiae Berengasiensis. Economics” розрахований на науковців, докторантів, аспірантів, практиків та широкого кола читачів, які цікавляться проблематикою в галузі економічних наук.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій покладається на авторів. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редакції.

Відповідальний за випуск:

Роберт БАЧО

Технічний редактор:

Вікторія МАКАРОВИЧ

Коректура англомовного тексту

Ніна ПОЙДА-НОСИК

Обкладинка:

Габор ПОТОКІ

УДК:

Бібліотечно-інформаційний центр «Опацої Чере Янош» при ЗУІ ім. Ф.Ракоці II

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ №25089-15029Р від 08.11.2021 р.*

Друк наукового журналу здійснено за підтримки уряду Угорщини

Засновник наукового журналу:

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II.

Адреса: 90202 м. Берегове, пл. Кошути, буд.6.

Офіційний сайт наукового журналу:

<https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe>

Видавництво: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II (адреса: пл. Кошути 6, м. Берегове, 90202. Електронна пошта: foiskola@kmf.uz.ua) Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК 7637 від 19 липня 2022 року.

Надруковано: ТОВ «РІК-У» (адреса: вул. Гагаріна 36, м. Ужгород, 88000. Електронна пошта: print@rik.com.ua) Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК 5040 від 21 січня 2016 року

Підписано до друку 20.02.2023.

Шрифт «Times New Roman».

Папір офсетний, щільністю 80 г/м².

Друк цифровий. Ум. друк. арк. 27,46.

Формат 70x100/16. Замовл. №456.

Тираж 50.